

Ako hrvatska vlast nije još uvijek dovoljno zrela, da poput njemačkog predsjednika, progovori bez ikakve zadržke i izmotavanja o onima koji su ubijali druge i drugačije zbog navodnog domoljublja i obrane interesa vlastite nacije, ako nije u stanju dostojno obilježiti tri prve masovne egzekucije Srba, u Gudovcu, Hrvatskom Blagaju i Glini, izvedenih bez ikakvog stvarnog povoda u prva četiri tjedna postojanja endehazije, ako se srami svih 58 000 Hrvata poginulih u partizanskim redovima, ako se ne ponosi ni partizanskim ratovanjem Franje Tuđmana, onda stvarno ne treba ni formalno obilježavati Dan antifašističke borbe ni obljetnicu proboja iz ustaškoga logora Jasenovac

Premijer Andrej Plenković iskoristio je početak sjednice Vlade održane u četvrtak da progovori o „75. obljetnici blajburške tragedije.“ Kako bi se izbjegli svi mogući nesporazumi, uključivši i upotrebu velikih i malih slova, napominjem da su svi navodi preuzeti sa službenih mrežnih stranica Vlade Republike Hrvatske.

Tako u odlomku pod naslovom „Svibanj 1945. u Hrvatskoj nažalost i sinonim za strašne komunističke zločine“ pažnju privlače rečenice koje je svakako potrebno citirati u cijelosti: „Usto dok je konac Drugog svjetskog rata u zapadnoj Europi označio kraj neviđenim ratnim strahotama i fašističkim zločinima, u kojima posebno mjesto ima Holokaust, u Hrvatskoj je svibanj 1945. nažalost i sinonim za strašne poratne komunističke zločine. Tada su deseci tisuća ljudi – razoružanih vojnika poraženih snaga, ali i velik broj civila koji su bježali od uspostave komunističkog režima – od Bleiburga preko Tezna i duž Križnog puta odnosno kolona smrti, pobijeni bez suda i zakapani bez groba. Sve to se događalo nakon službenog završetka Drugog svjetskog rata u Europi“.

Glas o silovanjima partizana

Moja majka je u svibnju 1945. kao petnaestogodišnjakinja pohađala tadašnji četvrti razred križevačke Gimnazije gdje se proširio glas da će partizani, nakon što dođu u Križevce, silovati

sve žene i djevojke. Zbog toga je njena godinu dana mlađa sestrična Lea predložila da njih dvije spakiraju ruksake i krenu prema Austriji zajedno s Nijemcima, ustašama i domobranima kako bi izbjegle partizansko silovanje.

Budući da je moja majka već bila prokušana u avanturama jer je tijekom ljetnih praznika, protivno ondašnjim mađarskim zakonima, potajno posjećivala svoju mamu u Međimurju, odmah je prihvatila Lein plan o povlačenju prema Austriji, ali kao što je vidljivo, ne zbog komunističke opasnosti već zbog straha od partizanskog silovanja.

Tako su njih dvije, iste večeri kada je ustaški poglavnik Ante Pavelić pakirao svoje kofere i nešto zlata za put iz Zagreba prema Leingreithu, punile svoje ruksake, ali ih je usred tajnih priprema iznenadila teta Štefa, Leina mama, i uz primjenu tada popularnih i nadasve preporučenih pedagoških mjera vrlo brzo odvrtila od njihovoga nauma tako da je putovanje prema Austriji na kraju propalo. Nakon što su partizani napokon oslobodili Križevce nestale su mamine omiljene špargerice, ali budući da su na kraju vraćene o tom važnom događaju za obitelj i revoluciju pisat ću nekom drugom prigodom.

Novačenje endehazijskih vlasti

Teta Štefa nije bila tako uspješna u svojim javnim nastupima u kasnu jesen 1944. jer nije spriječila novačenje mog ujaka Viktora, tada osamnaestogodišnjeg trgovca, te su ga lokalne endehazijske vlasti zajedno s drugim vršnjacima, jednostavno pokupile i poslale u domobransku dočasničku školu koja je u svibnju 1945. na prepad cijela povedena put Austrije.

Budući da su mlađa godišta mobiliziranih domobrana nakon predaje partizanima uglavnom bila vrlo brzo poslana svojim kućama, jeseni neuspjeh tete Štefe nije ostavio nikakve teže posljedice pa je ujak Viktor već u lipnju te godine opet bio za trgovačkim pultom.

Za razliku od majčine, očeva obitelj, kao i velika većina stanovnika obale i otoka Dalmacije nije ni sudjelovala ni previše znala o tom dijelu ratnih i poratnih događanja. Kako su nakon

kapitulacije Italije 1943. gotovo svi za rat sposobni iz tih hrvatskih krajeva bili u partizanskim jedinicama, a one su u svibnju 1945. jurile osloboditi Trst, Rijeku i Istru, dok je ostalo stanovništvo već više od pola godine oslobođene Dalmacije živjelo je u očekivanju konačne pobjede i završetka rata, tamo nije bilo nikoga tko bi krenuo put Austrije.

Strah od partizanske osvete

Ove epizode iz obiteljske povijesti samo pokazuju koliko je premijer Andrej Plenković pogriješio kada je izjavio da je velik broj civila bježao od uspostave komunističkoga režima. Čak i oni autori koji gaje osobne simpatije za endehaziju i imaju puno razumijevanje za sve zgone i nezgone ustaškog režima nikada nisu pronašli u svibanjskim civilnim zbjegovima Hrvate s dalmatinske obale i otoka koji su prvi u Hrvatskoj dobili i oprobali „komunističku vlast“.

Bit će da je motiv za bijeg u Austriju vojske i civila ipak bio strah, ali ne strah od „komunističkog uređenja“, već strah od partizanske osvete. To ne znači da je zločin koji su partizani počinili zbog toga opravdan ili manji, ali „zločin iz osvete“ otvara pitanja za koja svi današnji simpatizeri mračne i pogrešne strane hrvatske povijesti iz Drugoga svjetskog rata ne žele ni čuti.

Vladimir Žerjavić objavio je 1989. knjigu „Gubici stanovništva Jugoslavije u Drugom svjetskom ratu“, koja je do danas najrelevantnije djelo o demografskim gubicima i žrtvama najkrvavijega ratnog sukoba na ovim prostorima.

Broj mrtvih u Drugom svjetskom ratu

Prema njegovim izračunima ukupno je ubijeno ili smrtno stradalo 947 000 ljudi, od čega tadašnjih stanovnika s područja današnje BiH 316 000, Hrvatske 271 000 i Srbije 250 000

osoba. Ukupan broj palih boraca partizanskih jedinica bio je 237 000, a onih koji su ratovali na strani sila Osovine 209 000. S područja današnje Hrvatske poginulo je 66 000 partizana i 52 000 kvislinga, s teritorija BiH 72 000 partizana i 70 000 kvislinga, a s područja današnje Srbije 52 000 partizana i 60 000 kvislinga.

Ukupne civilne žrtve iznosile su 501 000, od čega je u svim logorima ubijeno 216 000 ljudi. U četiri ratne godine s teritorija današnje Hrvatske smrtno je stradalo 137 000 Srba, 118 000 Hrvata, 16 000 Židova i 15 000 Roma, a iz BiH 164 000 Srba, 75 000 Muslimana (Bošnjaka), 64 000 Hrvata i 9 000 Židova.

Iz Hrvatske je 126 000 Srba i 58 000 Hrvata poginulo u partizanskim jedinicama ili su bili žrtve rata, 3 500 Srba poginulo je u četnicima, a 45 000 Hrvata u ustašama i domobranima. Vladimir Žerjavić nije bio uspio prikupiti zbirne podatke o nacionalnom sastavu poginulih partizana i kvislinga s područja BiH.

Plenković ignorira partizanske žrtve

Premijer Andrej Plenković u proteklih tjedan dana nije dao ni jednu službenu izjavu o Danu pobjede i završetku Drugog svjetskog rata u Europi, osobno nije položio vijenac ni na jedan partizanski spomenik, ako se ne računa polaganje vijenca na grob partizanskog generala Franje Tuđmana povodom obljetnice njegovoga rođenja.

Premijer Plenković nije iskoristio sjednicu Vlade koja je održana 7. svibnja kako bi povodom Dana pobjede progovorio o 66 000 poginulih partizanskih boraca i 153 000 ratnih žrtava s područja današnje Hrvatske, od kojih su, ako je to uopće važno, Hrvati činili 103 000.

O njima nije govorio nitko jer se te žrtve i ti mrtvi ne uklapaju u ideološki narativ još uvijek vladajućih prema kojemu je Hrvatska „zahvaljujući antifašističkom pokretu i otporu nacizmu iz Drugog svjetskog rata izišla kao pobjednica“, ali zbog partizanskih zločina počinjenih u svibnju 1945. ona tu pobjedu ne samo da ne može slaviti, nego mora zbog nje tugovati.

Treba li onda obilježavati antifašizam i Jasenovac?

Kako bi ta tuga bila potpuno nepomućena ne trebamo se ni prisjećati je li se nešto važno na ovim prostorima događalo između 6. travnja 1941. i 8. svibnja 1945. osim što je 22. lipnja 1941. osnovan Prvi sisački partizanski odred, a 22. travnja 1945. izvršen proboj iz ustaškog logora Jasenovac.

Ako hrvatska vlast nije još uvijek dovoljno zrela, da poput njemačkog predsjednika, progovori bez ikakve zadržke i izmotavanja o onima koji su ubijali druge i drugačije zbog navodnog domoljublja i obrane interesa vlastite nacije, ako nije u stanju dostojno obilježiti tri prve masovne egzekucije Srba, u Gudovcu, Hrvatskom Blagaju i Glini, izvedenih bez ikakvog stvarnog povoda u prva četiri tjedna postojanja endehazije, ako se srami svih 58 000 Hrvata poginulih u partizanskim redovima, ako se ne ponosi ni partizanskim ratovanjem Franje Tuđmana, onda stvarno ne treba ni formalno obilježavati Dan antifašističke borbe ni obljetnicu proboja iz ustaškoga logora Jasenovac.

Svi oni kojima Drugi svjetski rat počinje 8. svibnja 1945. takav potez vlasti mogli bi na izborima dodatno honorirati.

(Telegram.hr)